

Однак, попри численні переваги, розвиток і впровадження ШІ стикаються з низкою викликів. Серед них – висока вартість розробки технологій, потреба в кваліфікованих спеціалістах, питання захисту даних і етичні аспекти використання ШІ. Подолання цих бар'єрів потребує значних інвестицій, але очікувані вигоди, зокрема зростання продуктивності, роблять ці витрати обґрунтованими.

Штучний інтелект продовжує відігравати ключову роль у трансформації бізнесу та економіки. Його впровадження дозволяє автоматизувати рутинні завдання, підвищувати точність прогнозування, адаптуватися до змін ринку та створювати нові можливості для інноваційного розвитку. У майбутньому технології ШІ стануть ще більш доступними, сприяючи їхньому поширенню та подальшій інтеграції в усі сфери економіки.

Література:

1. Лисий, В. М. (2024). Вплив штучного інтелекту на цифрову економіку: виклики та можливості. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка», (1 (63)), 17-21.
2. Mulgan, T. (2016). Superintelligence: Paths, dangers, strategies.
3. Davenport, T. H. (2018). From analytics to artificial intelligence. *Journal of Business Analytics*, 1(2), 73-80.
4. Russell, S. J., & Norvig, P. (2016). *Artificial intelligence: a modern approach*. Pearson.

СУЧАСНІ МЕТОДИ І МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ ONLINE ПЛАТЕЖІВ

Неділько Яна, студентка групи УК-11
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID /0009-0001-5290-9385
e-mail: yananedilko10@gmail.com

Науковий керівник: Лазаренко Ірина, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-3384-1186
e-mail: irynalazar@gmail.com

Актуальність оптимізації систем онлайн-платежів полягає у необхідності підвищення ефективності обробки транзакцій, що набуває особливого значення в умовах стрімкого зростання обсягів електронної комерції. Покращення маршрутів платежів може суттєво підвищити рівень успішності операцій, знизити витрати на їх обробку та збільшити задоволеність клієнтів.

З розвитком електронної комерції провайдери послуг онлайн-платежів, такі як PayPal, довели свою ефективність у здійсненні фінансових транзакцій в Інтернеті. PayPal, заснований у 1998 році, став одним із перших успішних прикладів системи електронних платежів. Компанія швидко здобула провідні позиції у світі онлайн-платежів завдяки своїй зручності, надійності та інноваційним рішенням. [1]

Провайдери послуг онлайн-платежів, зокрема PayPal, стикаються з викликами, такими як підвищення відсотку успішних транзакцій, мінімізація ризику шахрайських транзакцій, зниження відсотку відшкодування транзакцій (refund) та відкликаних платежів (chargedback), що є ключовими метриками у сфері електронних платежів.

Наразі платіжні системи формують основні методи та моделі оптимізації платежів фокусуючись на трьох етапах, а саме:

1. Оцінка транзакцій на рівень ризикованості та боротьба з шахрайством.
2. Визначення найкращого шляху для транзакції цього типу відносно трафіку та інших факторів.

3. Налаштування логіки повторення платежів.

Основними відомими платіжними системами є:

Paypal – є найвідомішою платформою для онлайн-платежів завдяки тривалому існуванню. Підтримує транзакції у 200+ країнах і більш ніж у 25 валютах.

Revolut – крім платежів, пропонує банківські послуги, включаючи заощадження, інвестиції та криптоактиви. Тримає молоду аудиторію завдяки монетизації бонусів, використанні ігрових методів утримування аудиторії та відсутності комісії при криптопереказах та зручному внутрішньому сервісі інвестування.

Stripe – високотехнологічна платіжна система котра налічує понад 200 партнерів для інтеграції. Розвиває продуктом шляхом експертизи та пропозицій для покращення трафіку завдяки продуктам, спрямованих на зменшення рівню шахрайства Stripe Radar, керуванням процесом створення транзакцій для різних систем монетизації Stripe Billing, системі фінансової аналітики Revenue Recognition, автоматизації розрахунку та створення податків та декларацій Stripe Tax, та системі аналітики та репортигу Stripe Sigma.

Таблиця 1 – Порівняльна таблиця методів оптимізації платежів

	Оцінка транзакцій на рівень ризикованості та боротьба з шахрайством	Визначення найкращого шляху для транзакції	Налаштування логіки повторення платежів
PayPal	Знижує кількість шахрайських транзакцій через систему моніторингу та машинного навчання для виявлення шахрайства.	Оптимізація вартості проведення транзакції через автоматичний вибір процесингового партнера.	Високий відсоток успішних транзакцій завдяки допрацьованим логікам повтору.
Stripe	Fraud Detection через Stripe Radar, оптимізація транзакцій за ризиком.	Застосовує алгоритми, що мінімізують витрати на проведення транзакції та час затримки платежів.	Інструменти для налаштування логіки повтору через API.
Revolut	Використовує розширені AML-рішення для виявлення підозрілих транзакцій.	Використовує глобальну мережу партнерів для оптимізації маршрутизації.	Пропонує автоматичні нагадування для користувачів про повторні платежі.

Джерело: складено автором на основі [2], [3], [4]

Відповідно до проаналізованих платіжних систем, інформація про транзакції потрапляє до платіжної системи від мерчантів, після чого транзакція перевіряється на шахрайство на основі скорингової системи або налаштуванні правил, у випадку шахрайства повертається відповідь з причиною мерчанту. Далі транзакція з маркерами перевірки на шахрайство передається до роутинг системи, де усі доступні провайдери ранжуються на основі даних про користувача, історичних даних про транзакції, та експертним оцінкам кожного провайдера за рядом факторів. У випадку не проходження транзакції, система повторює процес до отримання успішного статусу. Після отримання інформації про успішне проходження транзакції система розробки логіки повторення транзакцій генерує нові транзакції та надсилає відповідь мерчанту на його першочерговий запит.

При візуалізації моделі оптимізації платежів у платіжних системах отримаємо:

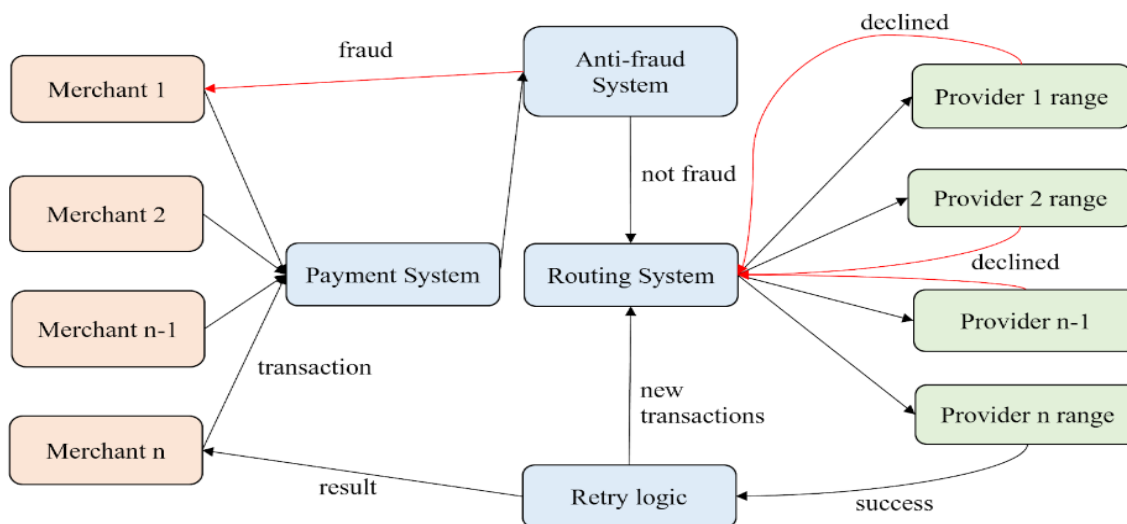

Рисунок 1 – модель оптимізації платежів у платіжній системі

Джерело: узагальнено та формалізовано авторкою.

Література:

1. Alan D. Smith, 2008. "Online payment service providers and customer relationship management," International Journal of Electronic Finance, Inderscience Enterprises Ltd, vol. 2.
2. PayPal офіційний сайт, інтернет джерело, режим доступу: <https://www.paypal.com/ua/home>
3. Revolut офіційний сайт, інтернет джерело, режим доступу: <https://www.revolut.com/en-UA/about/>
4. Stripe офіційний сайт, інтернет джерело, режим доступу: <https://stripe.com/>

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРЕНДІВ НА УКРАЇНСЬКІ МОРСЬКІ ПОРТИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Осадчий Максим, аспірант кафедри економіки, права та управління бізнесом
Одеський національний економічний університет
Одеса, Україна

ORCID ID: 0000-0001-8290-975X

e-mail: maksim1225678@gmail.com

Українські морські порти є стратегічно важливими інфраструктурними об'єктами для розвитку національної економіки та інтеграції України у глобальні ланцюги постачання. З огляду на їхній географічний потенціал та значущість для міжнародної торгівлі, важливо розуміти, як глобальні економічні тренди впливають на їхню діяльність. Однак через нестабільну міжнародну ситуацію, наслідки війни та вплив кліматичних і технологічних змін, українські порти стикаються як із викликами, так і з новими можливостями. Моделювання таких впливів є ключовим інструментом для прогнозування, адаптації та розвитку стратегій у цій сфері.

Глобалізація є одним із ключових рушіїв розвитку світової економіки, і морські порти відіграють центральну роль у забезпеченні її функціонування. Морський транспорт забезпечує перевезення понад 80% світового товарообігу, з'єднуючи країни, континенти та економіки. Протягом останніх десятиліть глобалізація стимулювала швидке зростання обсягів перевезень через порти, що супроводжувалося збільшенням інфраструктурних потреб і попиту на інновації. Однак цей процес супроводжується значними викликами, особливо в контексті нової хвилі глобалізації, що включає акцент на стійкість і декарбонізацію [1]. Декарбонізація стає важливим елементом сучасної глобалізації, оскільки світова спільнота прагне